

سپید
نامرده
۹
خرداد ۱۴۰۰

آرشیو ملی ایران
(معاونت اسناد)

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

چهل سال پس از چمران

آلبوم تصویری
از شهید دکتر مصطفی چمران

«چمران در این دنیا شرف را بیمه کرد و در آن دنیا هم رحمت خدا را بیمه کرد؛ ما و شما هم خواهیم رفت. مثل چمران بمیرید.»
امام خمینی (ره)

چریک عارف بود؛ فرمانده خستگی ناپذیر و دانشمند بی نظیر؛ ۴۰ سال قبل در ۳۱ خردادماه ۱۳۶۰ در دهلاویه عروج کرد. سمبل مقاومت بود از لبنان تا ایران؛ دانشجوی ممتاز بود از دانشگاه تهران تا دانشگاه برکلی آمریکا. در لبنان یاور امام موسی صدر، رهبر شیعیان لبنان، بود در پایه گذاری سازمان «امل» و در ایران بنیانگذار ستاد جنگ های نامنظم.

از جانفشانی در غائله پاره در ابتدای انقلاب تا فداکاری در جنگ تحمیلی دریغ نداشت؛ گرچه هم وزیر دفاع شد، هم نماینده مجلس. به محض آغاز جنگ، سبکبال اما با کوله باری پر از تجارب آموزش های نظامی و چریکی به جنگ دشمن بعثی رفت و سر آخر سر در راه عشق گذاشت.

شهید دکتر مصطفی چمران، در عمر ۴۹ ساله خود (۱۰ مهر ۱۳۱۱ - ۳۱ خرداد ۱۳۶۰) تبدیل به نماد شد؛ نمادی از فداکاری دانشمندی که کنج عافیت در ینگه دنیا نگزید بلکه برای احقاق حقوق محرومین و دفاع از مظلومان علیه متجاوزان صهیونیستی و بعثی، بر برج «مقاومت» نشست؛ چنانکه در وصیت نامه اش نوشته: «به خاطر عشق است که فداکاری می کنم. به خاطر عشق است که به دنیا با بی اعتنائی می نگرم و ابعاد دیگری را می یابم. به خاطر عشق است که دنیا را زیبا می بینم و زیبایی را می پرستم. به خاطر عشق است که خدا را حس می کنم، او را می پرستم

و حیات و هستی خود را تقدیمش می کنم. عشق هدف حیات و محرک زندگی من است. زیباتر از عشق چیزی ندیده ام و بالاتر از عشق چیزی نخواسته ام. عشق است که روح مرا به تموج و امواج می دارد، قلب مرا به جوش می آورد، استعدادهای نهفته مرا ظاهر می کند، مرا از خودخواهی و خودبینی می رهاند، دنیای دیگری حس می کنم، در عالم وجود محو می شوم، احساسی لطیف و قلبی حساس و دیده های زیبایین پیدا می کنم. لرزش یک برگ، نور یک ستاره دور، موریانه کوچک، نسیم ملایم سحر، موج دریا، غروب آفتاب، احساس و روح مرا می ربایند و از این عالم به دنیای دیگری می برند... اینها همه و همه از تجلیات عشق است. برای مرگ آماده شده ام و این امری است طبیعی، که مدت ها است با آن آشنا شدم. ولی برای اولین بار وصیت می کنم. خوشحالم که در چنین راهی به شهادت می رسم. خوشحالم که از عالم و ما فیها بریده ام. همه چیز را ترک گفته ام. علائق را زیر پا گذاشته ام. قیدوبندها را پاره کرده ام. دنیا و مافیها را سه طلاقه گفته ام و با آغوش باز به استقبال شهادت می روم...»

این بیان عارفانه نوشته یک چریک مجاهد است؛ به تعبیر مقام معظم رهبری، «چمران یک نخبه علمی بود، نخبه هنری هم بود؛ خودش به من می گفت: من در عکاسی هنر مندم. آمده بود جنگ، لباس نظامی پوشیده بود، شد نظامی.» (بیانات در دیدار اعضای مجمع عالی بسیج مستضعفین، ۱۳۹۳.۰۹.۰۶)

در چهلمین سالروز عروج این عارف مجاهد، آرشیو ملی ایران (سازمان اسناد و کتابخانه ملی) تصاویری از دوران حیات و مقاومت و نیز یادمان های این شهید سرفراز را منتشر می کند.

در کنار گروهی از رزمندگان لبنان در منطقه طیبه

مراسم ترحیم آیت‌الله صدر در مسجد امام خمینی

اردوی فرهنگی اسلامی پاوه در منظریه

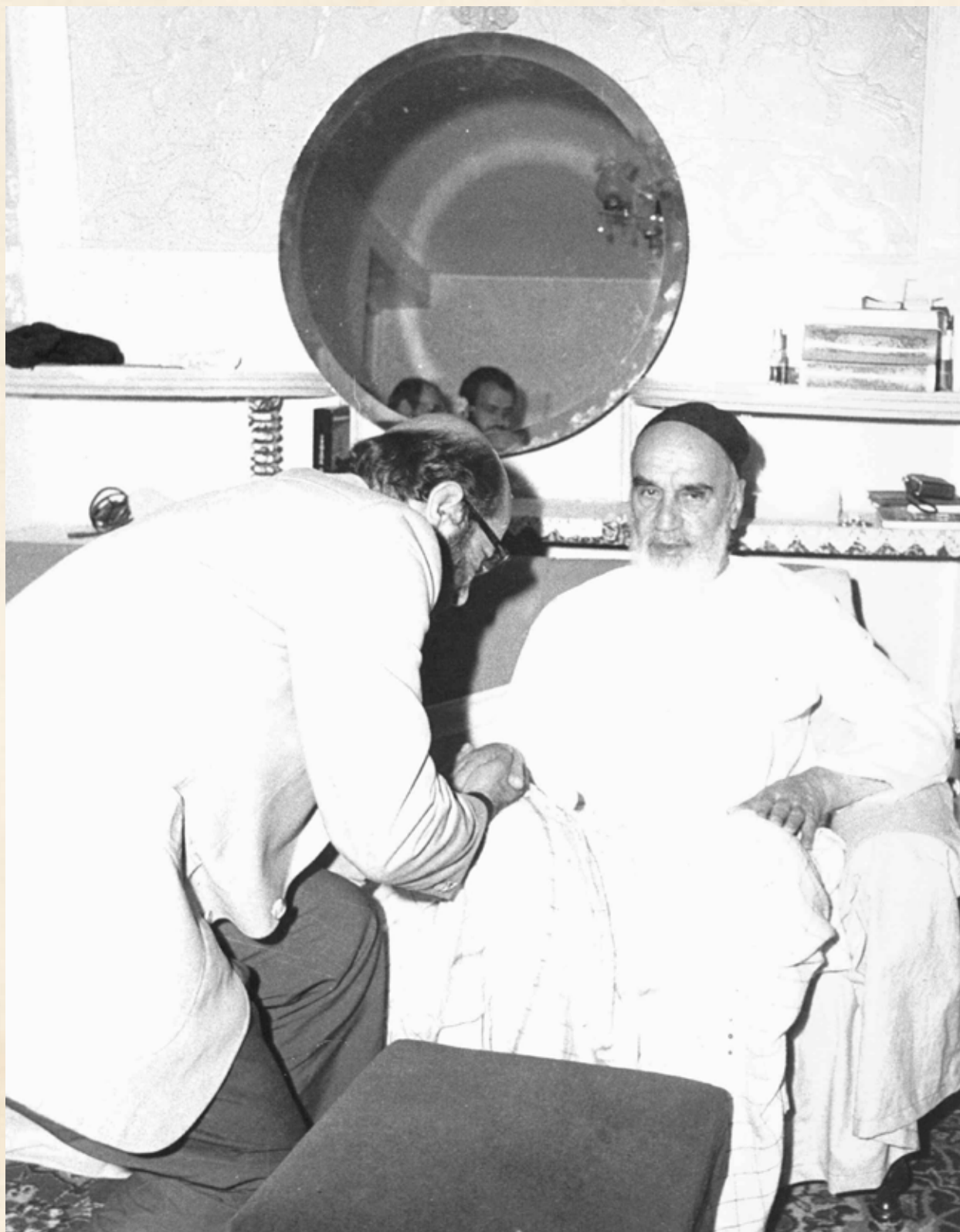

دیدار مسئولین و مقامات با امام خمینی در روز عید فطر در جماران

دیدار با امام خمینی در جماران

دیدار با زنان عضو جنبش امل لبنان همراه با مهندس بازرگان

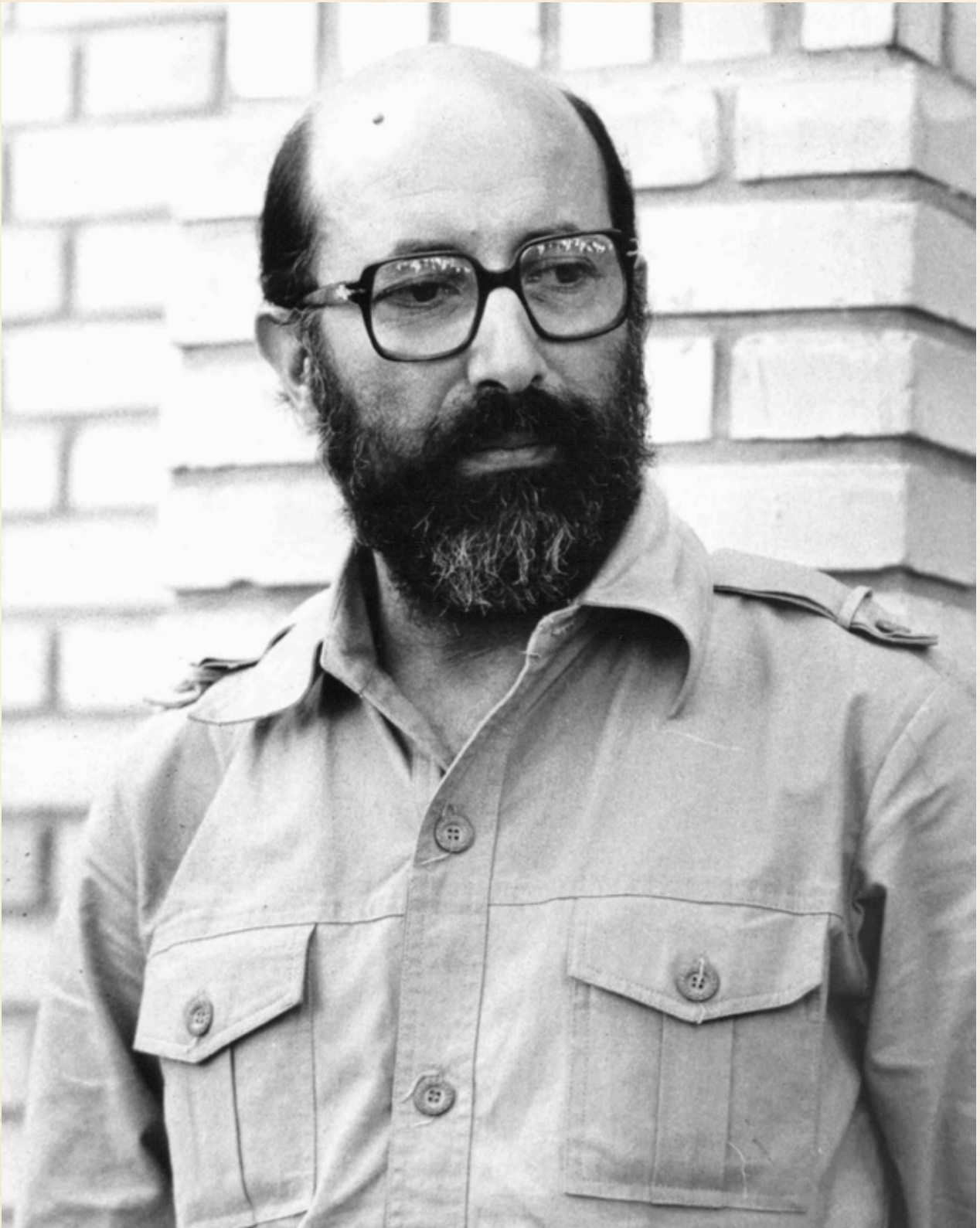

سخنرانی برای نظامیان

با لباس نظامی

در جبهه‌های آبادان، در حال رصد منطقه

در جبهه‌های جنگ در منطقه عباسی

در جبهه‌های جنگ در منطقه عباسی

در جبهه‌های جنوب

همراه با رزمندگان در جبهه‌های جنگ ایران و عراق

همراه با رزمندگان در جبهه‌های جنگ ایران و عراق

همراه با رزمندگان در جبهه‌های جنگ ایران و عراق

همراه با رزمندگان در جبهه‌های جنگ ایران و عراق

همراه با رزمندگان در جبهه‌های جنگ ایران و عراق

همراه با رزمندگان در جبهه‌های جنگ ایران و عراق

همراه با رزمندگان در جبهه‌های جنگ ایران و عراق

همراه با رزمندگان در جبهه‌های جنگ ایران و عراق

پیکر پاک شهید چمران پس از شهادت

مراسم تشییع شهید چمران

محل شهادت چمران در دهلاویه خوزستان

آرامگاه شهید چمران در بهشت زهرا

تابلویی از شهید چمران و شهید بروجردی

تابلویی منقش به تصویر شهید چمران در منطقه دهلاویه

تابلوی قسم‌نامه مصطفی چمران در جاده ورودی پاوه

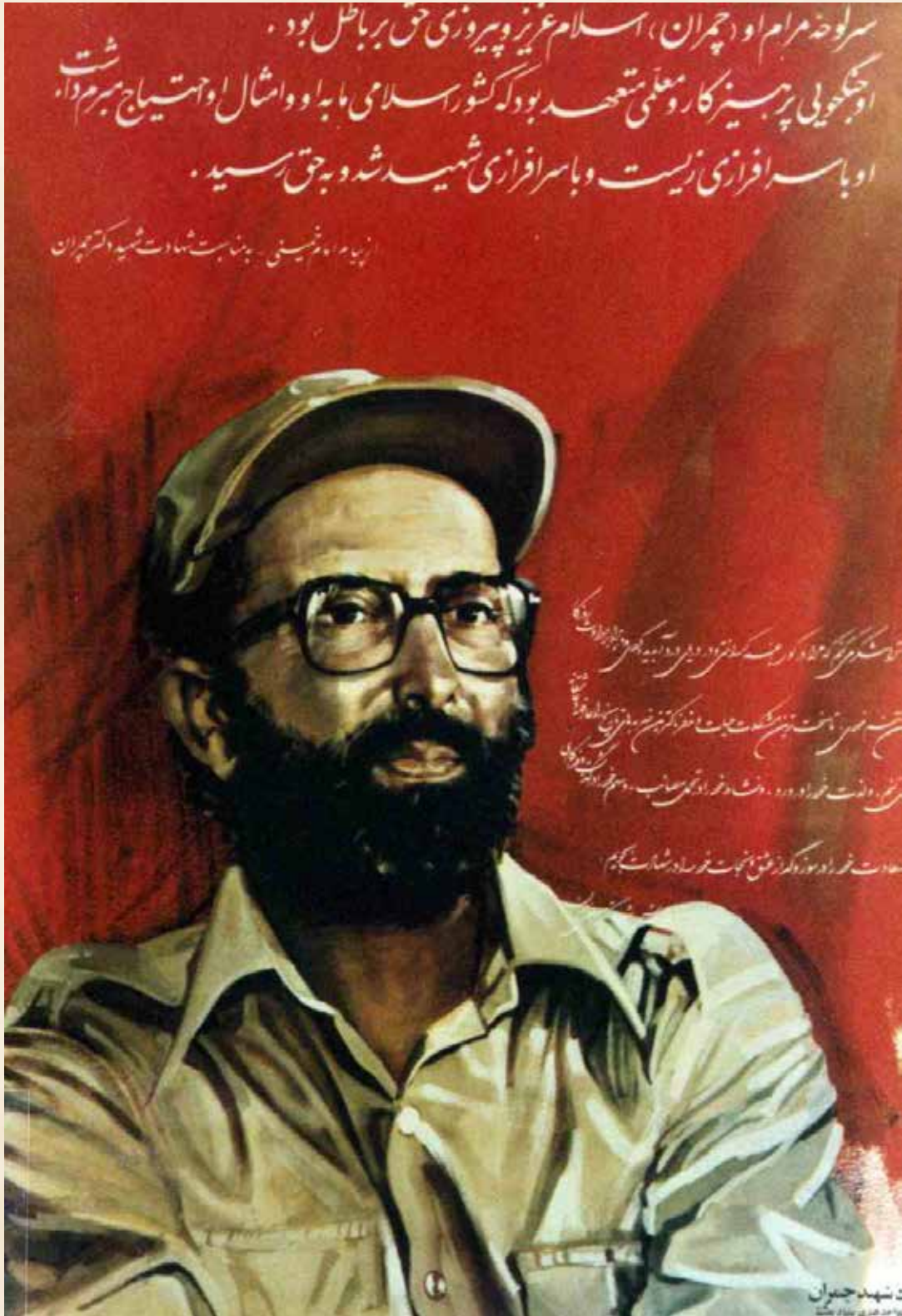

نقاشی دیواری

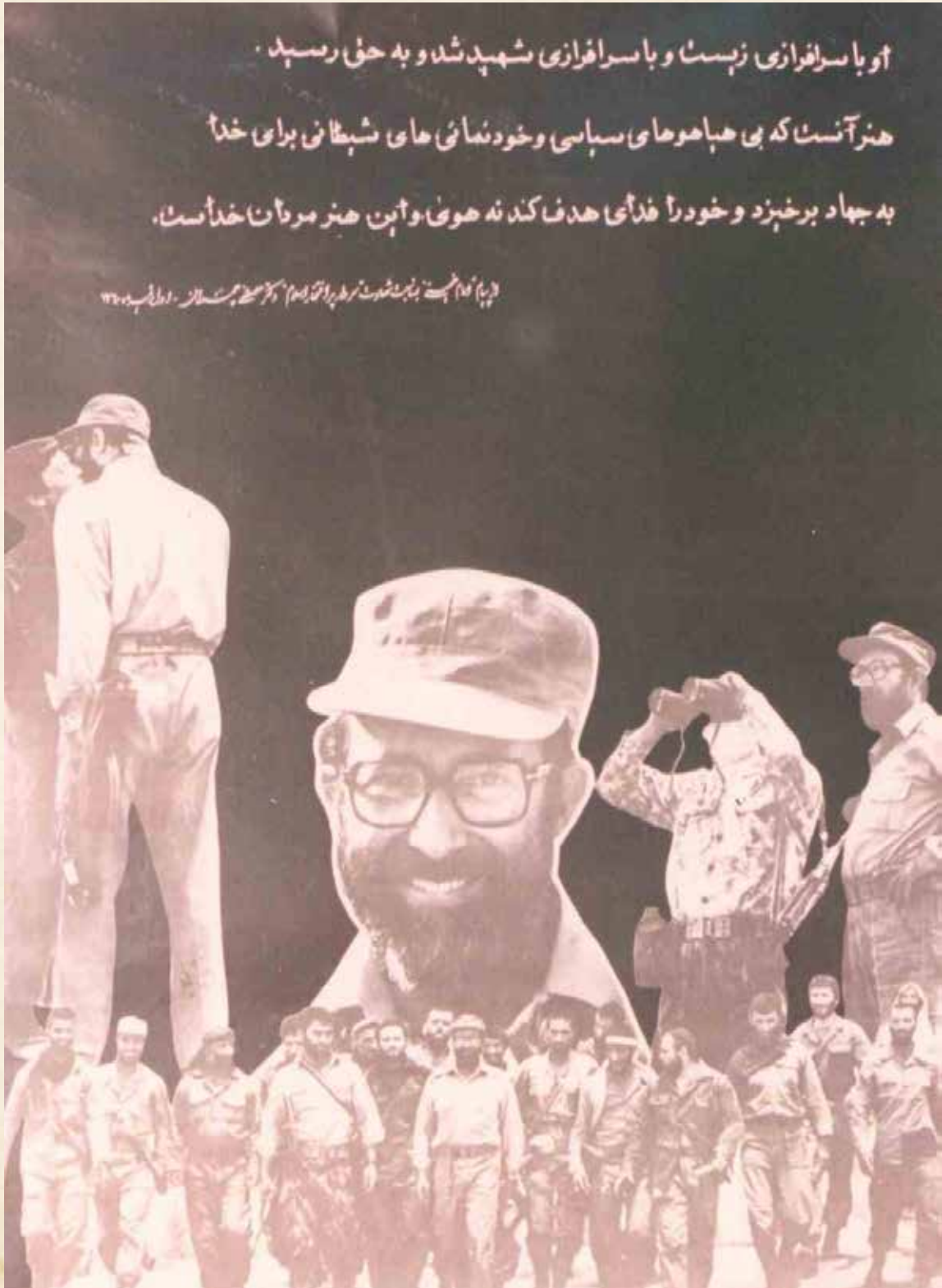

پوستری از شهید چمران

پوستر یادواره شهید چمران

بازدید شرکت‌کنندگان در گردهمایی حفظ آثار و ارزش‌های دفاع مقدس از مناطق جنگی
با حضور مهدی چمران، اهواز، ۳۰ آذر تا ۲ دی ۱۳۶۶

تابلو نقاشی با تصویر شهید چمران

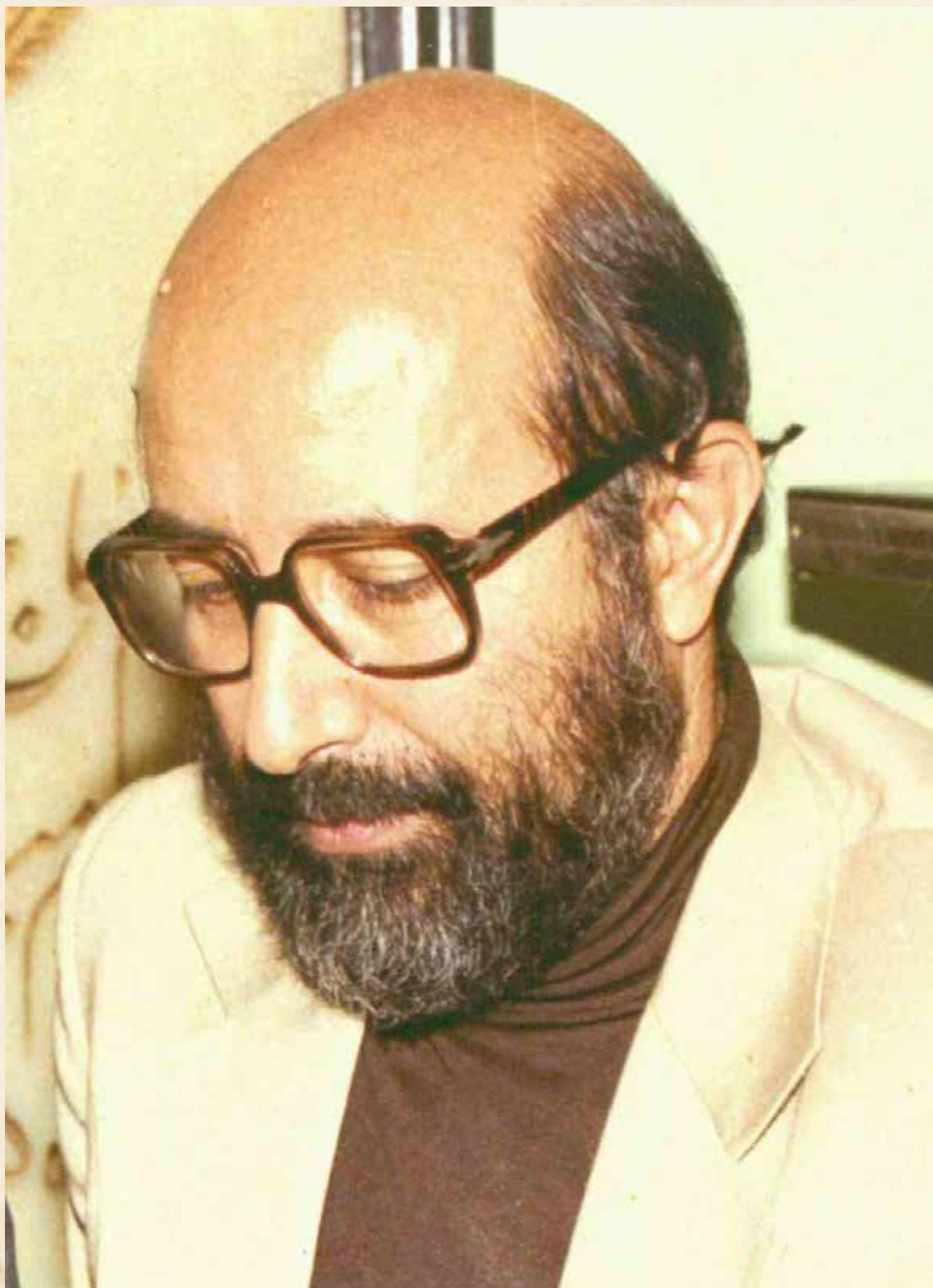

تصویری از شهید چمران

تصویری از شهید چمران

در چهلمین سالروز عروج عارف مجاهد، شهید
دکتر مصطفی چمران، آرشیو ملی ایران
(سازمان اسناد و کتابخانه ملی) تصاویری
از دوران حیات و مقاومت و نیز یادمان‌های
این شهید سرفراز را منتشر می‌کند.

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

